

קטעים משיחת בלק תנש"א

1 ו. יש חילוק בין אופן הגאולה שבפרשת פינחס ("פינחס זה אליהו") לאופן הגאולה שבפרשת בלק ("בפרשת
2 בלעם . . נבא בשני המשיחים") – שהגאולה שבפרשת פינחס, כיון ששייכת לבין המצרים, נרגש ומודגש בה
3 בעיקר התיקון דהחורבן והגלות, משא"כ הגאולה שבפרשת בלק, כיון שהיחס שלה לבין המצרים הוא באופן
4 שאינה שייכת כ"א למעלה מבין המצרים, נרגש ומודגש בה בעיקר (לא התיקון דהחורבן והגלות, אלא) מעלת
5 ושלימות הגאולה כשלעצמה, גאולה בטרתה (גם אם לפנ"ז אין מצב של חורבן וגלות)¹.

6 וענין זה מודגש גם באופן שהתורה העידה על ביאת המשיח בפרשת בלעם:
7 כשהרמב"ם מבאר ש"התורה העידה עליו", מקדים תחילה "שנאמר ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב
8 וקבצך וגו' אם יהי' נדחך בקצה השמים וגו' והביאך ה'", ואח"כ מוסיף "אף בפרשת בלעם נאמר ושם נבא
9 בשני המשיחים".

10 ומהחילוקים שביניהם – שבפסוק "ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך וגו'" מודגשת בעיקר הגאולה מן הגלות,
11 ואילו בפרשת בלעם מודגשת מעלת ושלימות הגאולה כשלעצמה, מלכות דוד (משיח הראשון), ושלימותה
12 במלכות משיח האחרון שעומד מבניו (גם ללא גלות), שהרי בנבואת בלעם לא נזכר ע"ד מעמד ומצב של
13 גלות, אלא אדרבה, מעמד ומצב של חירות ועד לשלטון על כל העמים – "הן עם לבדד ישכון ובגוים לא
14 יתחשב", "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף גו'", "וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו",
15 ועד ל"אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל וגו'", ש"נבא בשני המשיחים"
16 – שהולך ומוסיף במעלתם ושבתם של ישראל בעילוי אחר עילוי.

17 ועפ"ז יש לבאר ולהמתיק הטעם להדגשת היציאה ממצרים ("א-ל מוציאים ממצרים", "א-ל מוציאו ממצרים")
18 בפרשת ש"נבא בשני המשיחים" – ע"ד מ"ש "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" – שבזה מודגש
19 שהגאולה ע"י מלך המשיח היא לא רק בגלל ההכרח להוציא את בני מכל הגליות, שנתוספו לאחרי היציאה
20 ממצרים, אלא גם ובעיקר בתור הוספה ושלימות נעלית יותר מהיציאה ממצרים עד לאופן של "נפלאות" (גם
21 אילו לא היו הגליות שלאח"ז).

¹ [ראה לקו"ש ח"כ ע' 177 בנוגע ללימוד החסידות בימינו].

ענינו קבלת המלכות שלמעלה מעבודת התשובה.

ע"י לקו"ש ח"ד ע' 1144 ואילך (והמצוין שם ד ע' 1147 הע' 19), ח"ט ע' 212 (וע"י תרס"ו ע' קנ"ה) וד"ה יבחר לנו את נחלתנו (מאמרים מלוקט ח"ה) סוף אות ד' ואילך.

שנקודת הענין בזה הוא ע"פ החילוק שבין עצם וגילוי כמו שהם ב' ענינים לכמו שהם ענין אחד. ע"י לקו"ש ח"ט ע' 248, וז"ל:

אדה"ז אומר בתניא, שירידת הנשמה למטה היא לא לצורך הנשמה, אלא בכדי לתקן הגוף ונפש החיונית וחלקו בעולם – "לקשרם ולייחדם באו"ס ב"ה" שע"ז תתקיים הכוונה של "נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים". אלא רק, שהיות שהנשמה היא זה שמקיים הכוונה הנ"ל, מגיע לה ע"ז "שכר טוב לאין קץ", לפיכך גם לה יש "עלי' גדולה ונפלאה לאין קץ".

וע"ד המבואר בשיחת ש"פ תולדות בנוגע להשגתו של גדול בישראל בעצמות, שהכרה בעצמות היא אחרי כל ההשגות הקודמות. ולכן גם קבלת המלכות היא או למטה מכל המדרגות או השלימות בעבודת התשובה, משא"כ לפי דברי הרבי היא ענין בפ"ע (שלמעלה מכל המדרגות) והתחלת ויסוד כל העבודה. שלכן מבואר בכ"מ שמנפשי' כרע הוא ענין חיצוני (וכן ע"ד המצוה דתקיעת שופר בקרן השור הוא ענין חיצוני), וכיו"ב, משא"כ לפי דברי הרבי.

ברמב"ם בהל' תשובה שלימות מעלת העבודה של זמן הגלות היא תשובה. ועפ"ז בהל' מלכים פ"א יש חיוב צפי'. אבל בה"ד שם: "יעמוד מלך כו' ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק ברה"ק". וע"י לקו"ש ח"ח ע' 362.

ולכן מבואר בשיחות הרבי לא רק ענין ביטול המניעות ועיכובים מצד האומות (וגם זה לא לגמרי, כמ"ש לעיל בשיחת ש"פ קרח), אלא גם שלימות ענין גילוי החסידות כו'.

1 וע"ד מ"ש (בהמשך הפרשיות דבין המצרים) "אלה מסעי (לשון רבים) בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים" –
 2 שהציאה מארץ מצרים היא לא רק יציאה ונסיעה ראשונה שנסעו מרעמסס לסוכות, אלא גם כל פרטי המסעות
 3 במדבר העמים, עד לירדן ירחו, שרומז על הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו "דמורח (ירחו)
 4 וראין", הם חלק מיציאת מצרים בתכלית השלימות – שבזה מודגשת מעלת ושלימות הגאולה כשלעצמה (גם)
 5 לולי הצורך בתיקון החורבן והגלות).

6 ז. ובכהנ"ל נוסף עילוי מיוחד (גם לגבי שאר השנים שבהם חל י"ז תמוז בשבת פרשת בלק) בדורנו זה:

7 ובהקדמה – שכשם שנתבאר לעיל שבשנים שבהם חל י"ז תמוז ביום השבת מודגש בעיקר ה"טוב" שבי"ז
 8 תמוז ובג' השבועות, שלא נרגש החורבן והגלות אלא ההכנה לגאולה, מצד הדגשת ענין הגאולה ביום השבת,
 9 כן הוא גם בכללות הדורות, שכלל שהולכים ומתקרבים יותר לגאולה האמיתית והשלימה, פוחת והולך הרגש
 10 החורבן והגלות שבימים אלה, ומוסיף והולך הרגש ההכנה לגאולה, ה"טוב" שבי"ז תמוז ובג' השבועות.

11 ובלשון הגמרא בביאור הטעם ש"קרי להו צום וקרי להו ששון ושמחה", "בזמן שיש שלום יהיו לששון
 12 ולשמחה, יש גזרת המלכות צום, אין גזירת המלכות ואין שלום רצו מתענין רצו אין מתענין", היינו, שכאשר
 13 נחלש תוקף הגלות, "אין גזרת המלכות", נחלש תוקף ה"צום" (כ"א "רצו אין מתענין"), ומתקרבים יותר לזמן
 14 ש"יהיו לששון ולשמחה".

15 וענין זה מודגש במיוחד בהחידוש שבדורנו זה²:

16 במשך כל הדורות שלפנ"ז (מאז המאורעות הבלתי-רצויים די"ז תמוז שמהם נשתלשלו גם המאורעות דתשעה
 17 באב) הי' חודש תמוז קשור עם ענינים דהיפך השמחה, חורבן וגלות, ואילו בדורנו זה נתגלה בחודש תמוז
 18 ענין של (שמחה ו)גאולה – גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בי"ב-י"ג תמוז (שעלייתם ושלימותם באופן
 19 ד"ויכולו" נעשית ביום השבת י"ז תמוז), וכדברי בעל השמחה והגאולה במכתבו הידוע ש"לא אותי בלבד
 20 גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה",
 21 גאולה דכל בני", הקשורה גם עם הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו "כיון דשם גאולה עלה",
 22 ובפרט שע"ז התחיל שלימות הענין דיפוצו מעינותיך חוצה גם בחצי כדור התחתון, ובאופן שממנו מתפשטים
 23 המעיינות בכל קצוי תבל, שזוהי ההכנה הכי אחרונה לביאת משיח צדקנו.

24 וההסברה בזה – שכיון שע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל אודות דרא דעקבתא דמשיחא, דורנו זה הוא דור
 25 האחרון של הגלות (במילא) דור הראשון של הגאולה, לכן, גם בבוא הזמן שאירע החורבן והגלות (החל מי"ז
 26 תמוז) מודגש בעיקר (לא תיקון הענין הבלתי-רצוי שבזה, אלא) ה"טוב" שבדבר, שזוהי ההכנה לגאולה
 27 האמיתית והשלימה.

28 ובכל זה ניתוסף עוד יותר ע"י שלימות העבודה דהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה בחצי כדור
 29 התחתון (כתוצאה מהגאולה די"ב-י"ג תמוז) במשך יובל שנים, אשר, אם בהתחלת תקופה זו יצא כ"ק מו"ח
 30 אדמו"ר נשיא דורנו בהכרזה "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה", והעיד שכבר סיימו כל עניני העבודה,
 31 וצריכים רק "לצחצח הכפתורים", ויתירה מזה, שכבר סיימו גם "צחצוח הכפתורים", וצריכים רק לעמוד הכן
 32 ("עמדו הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו, הרי בסיומה של תקופה זו, בודאי ובודאי ללא כל ספק וספק
 33 ספיקא שכבר הגיע זמן הגאולה, ובלשון חז"ל "כלו כל הקיצין" וגם ענין התשובה (כהמשך המאמר "ואין
 34 הדבר תלוי אלא בתשובה") הי' כבר בשלימות, כולל גם השלימות ד"משיח אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא"³,
 35 מצד ניצוץ משיח שבכאו"א מישראל – הרי כיון שנמצאים בסמיכות ממש לגאולה האמיתית והשלימה, נרגש

² ובהע' 73, ז"ל:

בבא לקמן – ראה גם לקו"ש חי"ח ע' 308 ואילך.

³ בענין לאתבא צדיקיא בתיובתא ע"י לקו"ש חל"ו ע' 211.

1 ומודגש ביותר וביותר ה"טוב" די"ז תמוז וד"בין המצרים", שע"ז באים להעילוי והשלימות דגאולה האמיתית
2 והשלימה.

3 ח. וחידוש נוסף בדורנו זה גופא – בשנה זו:

4 נוסף לכך שנמצאים בסמיכות ממש לגאולה האמיתית והשלימה, הרי, שנה זו היא "תהא) שנת נפלאות
5 אראנו" (כהר"ת דמנין השנה שנתפשט בתפוצות ישראל), השנה שבה יקויים היעוד "כימי צאתך מארץ מצרים
6 אראנו נפלאות", וכבר ראו בפועל "נפלאות" המעידים שזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו", ועד ל"שעה"⁴
7 שמלך המשיח בא. . . והוא משמיע להם לישראל ענוים הגיע זמן גאולתם" (כדברי הילקוט שמעוני), ועד
8 להכרזה ש"הנה זה (המלך המשיח) בא", שכבר בא, היינו, שעומדים כבר על סף התחלת ימות המשיח, על סף
9 התחלת הגאולה, ותיכף ומיד המשכתה ושלימותה.

10 ט. וע"פ האמור לעיל. . . מובן, שלימוד הלכות בית הבחירה בשנה זו צריך להיות באופן אחר לגמרי:

11 לכל לראש – שהלימוד הוא לא מצד התגברות רגש האבילות וההשתדלות לתקן החסרון דחורבן ביהמ"ק,
12 אלא (גם לולי החורבן) מצד הכוסף וההשתוקקות להמעלה והשלימות דביהמ"ק השלישי, עליו נאמר "גדול
13 יהי' כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון", גדלות שלא היתה מעולם (לא בבית שני, ולא בבית ראשון, ולא
14 במשכן שעשה משה), ובמילא לא הי' בה חורבן, ובאה באופן של הוספה ושלימות על מעלת המשכן, בית
15 ראשון ובית שני (ולא רק באופן שמחזירים דבר שהי' מקודם שנלקח בתורת "משכון"⁵).

16 ועוד ועיקר – שהלימוד הוא מתוך ידיעה והכרה בוודאות גמורה שאין זה "הלכתא למשיחא", כי אם, הלכה
17 למעשה בפועל ברגע שלאח"ז, כיון ש"מקדש העתיד שאנו מצפין בנוי ומשוכלל (כבר עתה למעלה, ותיכף)
18 יגלה ויבוא משמים" ברגע כמימרא!

19 וע"ד המדובר בתקופה האחרונה בנוגע להוספה המיוחדת בלימוד התורה בעניני גאולה ומשיח – לא (רק)
20 בתור "סגולה" למהר ולקרב ביאת המשיח והגאולה, אלא (גם ו) בעיקר כדי להתחיל "לחיות" בעניני משיח
21 וגאולה, "לחיות עם הזמן" דימות המשיח, ע"ז שהשכל נעשה ממולא וחדור בהבנה והשגה בעניני משיח
22 וגאולה שבתורה, ומהשכל מתפשט וחדור גם ברגש הלב, ועד להנהגה בפועל במחשבה דיבור ומעשה באופן
23 המתאים לזמן מיוחד זה, שעומדים על סף הגאולה, ומראים באצבע ש"הנה זה (המלך המשיח) בא".

24 י. ויש להוסיף בביאור הצורך והמעלה דלימוד התורה בעניני משיח וגאולה ובנין ביהמ"ק השלישי ככניסה
25 להתחלת ימות המשיח – ובהקדמה:

26 אף שאמרו חז"ל שמשיתח בא "בהיסח הדעת", אין זה בסתירה ח"ו למחשבה והתבוננות באופן של "דעת"
27 ("שמקשר דעתו בקשר אמיץ וחזק מאד ויתקע מחשבתו בחוזק") בעניני משיח וגאולה [ולכל לראש המחשבה
28 וההתבוננות לידע ולהכיר שעומדים כבר בהכניסה לימות המשיח, "הנה זה בא", כיון שכבר כלו כל הקיצין,
29 וכבר עשו תשובה, וסיימו כל עניני העבודה בשלימות, ככל פרטי הדברים האמורים לעיל (ס"ז-ח)] – כי,
30 "היסח הדעת" פירושו "למעלה מן הדעת", היינו, שלאחרי שענין זה חודר בדעתו (ע"י המחשבה וההתבוננות
31 כו'), ה"ז נעשה אצלו באופן שב(היסח ו)למעלה מן הדעת"⁶.

⁴ חדש ניסן השתא. ע"י שיחת ש"פ נשא ועוד. . .

⁵ ובהע' 89 שם, ז"ל:

יש לומר, שענין זה מרומז גם בלשון המדרש "וכי בשביל שבני נתונים בגולה יהא בנין ביתי בטל. . . אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית" – בנין חדש שלא הי' קודם (לא רק החזרת המשכון).

וע"י ד"ה גדול יהי' כבוד בית הזה תשכ"ב, אות ג', מאמרים מלוקט ח"ד.

⁶ להעיר מחילוק הלשון בזה משערי גאולה ע' רנ"ז, מלקו"ש ח"י ע' 172:

- 1 ובנוגע לפועל – למרות ה"שטורעם" שבדבר בתקופה האחרונה בשנה זו, תהא שנת נפלאות אראנו, לאחרי
 2 ראיית הנפלאות המעידות שזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו", רואים שישנו קושי ("עס קומט אן שווער")
 3 להחדיר ההכרה וההרגשה שעומדים על סף ימות המשיח ממש עד שיתחילו "לחיות" בעניני משיח וגאולה.
 4 ומהטעמים לזה (נוסף על הגלות הפנימי כו') – כיון שחסר עדיין בהענין ד"אראנו נפלאות" כהלשון והסדר
 5 שבכתוב ("כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"):
 6 הדיוק ד"אראנו נפלאות" הוא בשתים: (א) "אראנו", דקאי על הקב"ה, היינו, שהקב"ה מראה בעצמו, ולא ע"י
 7 נביא וכיו"ב, (ב) ההתחלה היא באופן ד"אראנו", היינו, שהתרחשות ה"נפלאות" היא באופן שמלכתחילה
 8 מראה אותם הקב"ה (ולא באופן שתחילה מתרחשים "נפלאות", ואח"כ מראים אותם).
 9 משא"כ כשהסדר הוא באופן ד"נפלאות אראנו" (כסימנה של השנה, תשנ"א, תהא שנת נפלאות אראנו),
 10 שמתרחשים מאורעות שהם בגדר של "נפלאות", ואח"כ צריכים להתחיל להסביר ולבאר ולעורר ע"ד ראיית
 11 הנפלאות, להתבונן ולראות בהם סימני הגאולה, ועוד ועיקר, שעדיין לא הי' ה"אראנו" ע"י הקב"ה בעצמו
 12 (שהקב"ה בעצמו מראה לכאו"א מישראל הנפלאות דהגאולה, שאז אין צורך בהסברים וביאורים להחדיר
 13 ההכרה וההרגשה ש"הנה זה בא") – קשה לפעול שיחדור בהכרה והרגש דהאדם.
 14 והעצה לזה – ע"י לימוד התורה בעניני משיח וגאולה, כי, בכח התורה (חכמתו של הקב"ה שלמעלה מהעולם)
 15 לשנות טבע האדם, שגם כאשר מצד הרגש שלו נמצא עדיין ח"ו מחוץ לענין הגאולה (כיון שלא יצא עדיין
 16 מהגלות הפנימי), הרי ע"י לימוד התורה בעניני הגאולה מתעלה למעמד ומצב של גאולה, ומתחיל לחיות
 17 בעניני הגאולה, מתוך ידיעה והכרה והרגשה ש"הנה זה בא".⁷

אמרו חז"ל שאין משיח בא אל בהיסח הדעת. על-פי-זה אין מקום, לכאורה, להתעוררות פעולה בעניין הצפ"י לגאולה. אך אין הכוונה שלא צריך לחשוב ולחכות ח"ו לגאולה, כדי שתבוא בהיסח הדעת; הרי עיקר גדול באמונת ישראל הוא "אחכה בכל יום שיבוא". הכוונה היא, שמבלי הבט על כך שהדעת והשכל הגלוי אינם רואים מקום לזה, מאמין יהודי בתוקף האמונה שלמעלה מטעם ודעת. זו העבודה של "היסח הדעת".

וכן שם משיחת מבה"ח אב תשי"ג:

אין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת. אין הכוונה בהיסח הדעת אשר המחשבה אודות ביאת המשיח מעכבת ח"ו את ביאתו, ובמילא אסור לחשוב אודות זה, שהרי כל זמן הגלות היא הכנה לביאת המשיח, וחובה עלינו להכין את עצמינו לביאתו. אלא שהכנה היא – בהענינים של "היסח הדעת". וביאור דבר זה: ההכנה לביאת המשיח הוא בכירור דברים הגשמיים דוקא, בזמן הגלות דוקא, אשר זמן הגלות הוא בבחי' מסע והיסח הדעת מענין ביאת המשיח. וזה אין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת, דכאשר מאירים מקום החשוך ביותר דוקא, ענין כזה שהוא בבחי' היסח הדעת והפכו לגמרי מאור הגאולה, ע"ז מקרבים יותר את ביאתו.

⁷ ושם אות י"ב: ענין זה מודגש גם בתוכן מאמרו של רבי מאיר "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה":

הפירוש ד"דברים הרבה" (גם בפשטות – אינו הריבוי דברים שמונה לאח"ו, אלא ענין בפ"ע) – הבלי גבול שבתורה ("הרבה" לאמיתתו, שאין ריבוי גדול יותר ממנו), שיתגלה ב"תורה חדשה (ש)מאתי תצא", "מאתי" דייקא, מהותו ועצמותו ית', בלי גבול האמיתי.

וזהו "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה" – שע"י עסק התורה לשמה בעוה"ז זוכים להבלי גבול שב"תורה חדשה מאתי תצא".

ומזה מובן גם בנוגע לעבודת האדם – שגם מי שמרגיש את עצמו בבחינת "ברייתא", "חרוץ", שהוא בריחוק עדיין ומחורץ למעמד ומצב דימות המשיח שאז יהי' עיקר ושלמות הגילוי דפנימיות התורה, הרי, ע"י לימוד התורה "זוכה לדברים הרבה", שמתעלה מהחורץ ונכנס לפניו, היינו, שנעשה חדרו בתורה (כולל – בעניני הגאולה) ומוכן להתגלות ד"תורה חדשה מאתי תצא".

ועי"ש אות י"ג:

שתיכף ומיד רואים **בעיני בשר** ש"הנה זה (המה"מ) בא" . . . והנה ביהמ"ק השלישי . . . ובהמשך לזה . . . הקרבת הקרבנות . . .

שלפ"ז אוי"ל שהקרבת הקרבנות הוא שלא ביום השבת כי עדיין לא העמידו השערים. וצ"ב.